

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

**Hoge Raad voor Preventie en Bescherming
op het werk.**

Advies nr. 240 van 17 november 2021 over het ontwerp van Koninklijk besluit betreffende de bijzondere preventiemaatregelen op het werk in geval van een epidemie of pandemie.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 22 oktober 2021 heeft de Minister van Werk, de heer Pierre-Yves Dermagne, dit ontwerp van koninklijk besluit (OKB) aan de Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (Hoge Raad) overgemaakt met de vraag aan de Hoge Raad hoogdringend een advies over dit ontwerp van koninklijk besluit te verstrekken, binnen de hiervoor voorziene termijn van 14 kalenderdagen, in toepassing van artikel 95, tweede lid Welzijnswet zoals gewijzigd door de wet van 18 juli 2021 houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19 pandemie.

Het secretariaat heeft de adviesaanvraag van de Minister en het OKB op 25 oktober 2021 ontvangen en op diezelfde dag per mail overgemaakt aan de leden van het uitvoerend bureau en op 29 oktober 2021 aan alle leden van de Hoge Raad.

Het dossier van de adviesaanvraag bestaat uit de volgende documenten:

- het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de bijzondere preventiemaatregelen op het werk in geval van een epidemie of pandemie;
- een nota voor de Hoge Raad.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 9 november aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd en toegelicht door de administratie (PBW/PPT – D243 – BE1618).

De leden van het uitvoerend bureau hebben dit OKB besproken tijdens de vergaderingen van het uitvoerend bureau van 9 en 17 november 2021.

Toelichting betreffende het OKB

Dit OKB heeft als doel de bijzondere preventiemaatregelen te bepalen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat werknemers in een veilige en gezonde werkomgeving kunnen blijven werken in de context van een epidemie of pandemie in het algemeen, en in de context van de huidige COVID-19 gezondheids crisis in het bijzonder.

Een structureel kader voor het nemen van bijzondere preventiemaatregelen in geval van een epidemische noodsituatie zal toelaten om sneller en meer proactief te reageren bij een toekomstige epidemie of pandemie en ervoor te zorgen dat werkgevers en werknemers hierop beter voorbereid zijn en weten wat zij moeten verwachten.

Het OKB werd opgesteld en voor advies aan de Hoge Raad voorgelegd vóór de beslissing werd genomen om de pandemiewet (wet van 14 augustus 2021 betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie) te activeren. Het is de bedoeling om de maatregelen die nu in het KB van 28 oktober 2021 houdende de nodige maatregelen van bestuurlijke politie teneinde de gevolgen voor de volksgezondheid van de afgekondigde epidemische noodsituatie betreffende de coronavirus COVID-19 pandemie te voorkomen

of te beperken (art 2, §2) staan, te integreren in de codex op een structurele manier zodat deze bepalingen nu en ook voor eventuele toekomstige pandemieën kunnen worden gebruikt.

Dit OKB vult titel 2 van boek I van de codex over het welzijn op het werk aan met een nieuw hoofdstuk, luidende: “Hoofdstuk VI. Bijzondere preventiemaatregelen in geval van een epidemie of een pandemie.”

Deze bijzondere preventiemaatregelen worden in overleg met de sociale partners van de Hoge Raad vastgesteld en op de website van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overleg bekendgemaakt. Dit is de aangewezen manier om snel en op een flexibele manier eventuele wijzigingen aan de generieke gids door te voeren (dus zonder dat de procedure voor aanpassing van het KB moet worden gevolgd).

In de toekomst zal de generieke gids niet voor iedereen op dezelfde manier van toepassing worden verklaard. Op momenten dat men uit de epidemie gaat, is het nuttig te kunnen variëren naargelang de viruscirculatie in bepaalde regio's, sectoren of ondernemingen.

Zo worden drie fases gecreëerd om te vermijden dat men bij wijziging van de ernst van de epidemie/pandemie in de onderneming, regio of in de samenleving in het algemeen de generieke gids zou moeten aanpassen.

Deze maatregelen zullen daarom in verschillende fases worden ingedeeld:

- de ‘groene fase’ schrijft maatregelen voor om de verspreiding van een infectueus agens in de onderneming te beheersen,
- de ‘oranje fase’ schrijft maatregelen voor om een (dreigende) uitbraak in de onderneming onder controle te krijgen en de verspreiding van een infectueus agens te beperken,
- de ‘rode fase’ schrijft maatregelen voor om een (wijdverspreide) epidemische noodsituatie in te dijken en een (gehele of gedeeltelijke) lockdown of sluiting van de onderneming te vermijden.

Op deze manier kunnen werkgevers en werknemers zich beter voorbereiden op het nemen van meer ingrijpende maatregelen wanneer de epidemie of pandemie verergert of van minder ingrijpende maatregelen wanneer de epidemische of pandemische situatie dit toelaat.

Bij het uitwerken en toepassen dient steeds rekening te worden gehouden met de geldende regels inzake sociaal overleg binnen de onderneming en dient de werkgever het advies te vragen van de bevoegde preventieadviseur(s).

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 9 november 2021 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 17 november 2021 (PPT/PBW – D243 – 793).

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 17 november 2021.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 17 NOVEMBER 2021

De Hoge Raad brengt een **positief advies** uit, onder voorbehoud van **een aantal unanieme opmerkingen**, over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de bijzondere preventiemaatregelen op het werk in geval van een epidemie of pandemie.

Unanieme opmerkingen

- Betreffende het voorgestelde art. I.2-27 van de codex over het welzijn op het werk (art. 2 van het OKB):

1) Art. I.2-27, §2, eerste lid

In de tweede zin is de zinsconstructie niet correct. Bovendien is het aangewezen te verduidelijken dat de werkgever, wanneer hij andere preventiemaatregelen neemt dan deze die vermeld worden in de generieke gids, het bewijs moet leveren van het feit dat deze minstens een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden.

De Hoge Raad stelt daarom voor de tekst als volgt aan te passen:

“Deze bijzondere preventiemaatregelen worden in overleg met de sociale partners van de Hoge Raad vastgesteld en op de website van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overleg bekendgemaakt, en/of **bestaan uit** andere passende preventiemaatregelen **waarvan de werkgever kan aantonen dat zij** minstens een gelijkwaardig niveau van bescherming bieden.”

1) Art. I.2-27, §2, derde lid

In het derde lid van §2 worden de bijzondere preventiemaatregelen onderverdeeld in drie fases, naargelang de ernst van de epidemische noodsituatie in de onderneming of in de samenleving.

Er wordt echter niet vermeld wie deze fases kan activeren en op welke wijze dit dient te gebeuren. De Hoge Raad stelt daarom voor om de volgende zin toe te voegen aan art. I.2-27, §2, derde lid, 2° en 3° (voor de oranje en rode fases):

“Deze fase wordt geactiveerd:

- in de onderneming: door de werkgever na advies van de preventieadviseur-arbeidsarts;
- in alle ondernemingen van een sector: door een protocol overeengekomen in het (de) bevoegde paritaire comité(s);
- in alle of bepaalde ondernemingen of voor bepaalde activiteiten: door de bevoegde overheid.”

De Hoge Raad wijst er daarnaast op dat het belangrijk is ook in de regelgeving te vermelden op welke wijze de maatregelen kunnen worden afgebouwd wanneer de epidemie/pandemie in kracht afneemt. De Hoge Raad is van mening dat het terugkeren naar een lagere fase steeds moet gebeuren volgens dezelfde procedure en door dezelfde bevoegde instantie (werkgever, sector, overheid) als deze die een hogere fase eerder heeft geactiveerd.

3) Art. I.2-27, §2, vierde lid

De Hoge Raad ondersteunt de mogelijkheid om de bijzondere preventiemaatregelen op sectorniveau te concretiseren of aan te vullen.

Hij wenst echter te benadrukken dat het nemen van deze maatregelen enkel mogelijk is indien er hierover op sectorniveau een akkoord bestaat tussen de werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers. Daarom wenst de Hoge Raad art. I.2-27, §2, vierde lid op volgende wijze aan te passen:

“Deze bijzondere preventiemaatregelen kunnen op sectorniveau worden geconcretiseerd of aangevuld met maatregelen die specifiek zijn voor de sector, na akkoord tussen sectorale sociale partners.”

4) Art. I.2-27, §3

In het voorgestelde artikel I.2-27, §3 wordt bepaald dat de bijzondere preventiemaatregelen worden uitgewerkt op niveau van de onderneming. Het gaat hier in feite over het nemen van concrete preventiemaatregelen in de onderneming zoals bedoeld in §2. Om elk misverstand te vermijden is het aangewezen dit expliciet in §3 te verduidelijken.

- Tot slot wijst de Hoge Raad op het feit dat in het OKB zowel in de aanhef als in de tekst van het OKB zelf een aantal zaken geschrapt moeten worden, om rekening te houden met het hogervermelde KB van 28 oktober 2021 en gelet op de recente wet van 10 november 2021 tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 28 oktober 2021 houdende de afkondiging van de epidemische noodsituatie betreffende de coronavirus COVID-19-pandemie.

De Hoge Raad vraagt dan ook dat de aanhef hieraan wordt aangepast en wijst erop dat de artikelen 3 en 5 van het OKB hierdoor zonder voorwerp zijn geworden en moeten worden geschrapt.

- De Hoge Raad wijst erop dat steeds zeer constructief met de sociale partners werd samengewerkt in het kader van de COVID-19 crisis, in het bijzonder wat betreft de uitwerking en actualisering van de huidige generieke gids. Het is voor het welslagen van de gids bedoeld in het OKB eveneens belangrijk dat de Minister in de toekomst de inspanningen van de sociale partners maximaal blijft ondersteunen.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.